Чурапчыга күн тахсар !

САҺА ОЛОХ

Чурапчы улууһун хаһыата

12+

2013 сыл Ахсынньы 28 күнэ Субуота № 196-197 (10815-10816)

ХАҺЫАТ 1931 СЫЛ АЛТЫННЫЫ 15 КҮНҮТТЭН ТАХСАР

КҮНДҮ БИИР ДОЙДУЛААХТАРЫМ, ЧУРАПЧЫ УЛУУҺУН ОЛОХТООХТОРО!

Кэм-кэрдии хаамыытынан өссө биир сылы түмүктээн, саҥа 2014 сылга үктэнэн эрэбит. Дьыл бүтүүтэ хас биирдиибит аҕаан эрэр сылга тугу сиппитин, ньаайбытын-хоппутун, ханнаа эрэ сорохор сыыһа-халты тутттуммутун барытын ырыналаан көрөр уонна кэлэр сылга хайдах дьаһанан, үлэлээн-хамнаан олоруохтаабын былаанньыр буолуохтаах. Биһиги, саха дьоно, үйүн кыьыннаах уонна кылгас сайыннаах дойдулаах норуот, былыр-былыргыттан Аан Алахчын хотуммутугар, Хатан Тэмиэрийэ оборуньорбутугар, Баай Байанайбытыгар үгэн-суктэн, арыылаах алаадьынан күндүлээн, үтүө-быйаҥ дьыл, дьоллоох-саргылаах олох үүнүн диэн көрдөһөн-аатталан алгыс тылбытын этэр үгэстээхпит. Өйбутүнэн-санаабытынан, ис туруктутунан ойылҕабытын кытта быстыспат ситимнээх, сирбититтэн-уоппутуттан силистээх-мутуктаах буоларбытын умнубатарбыт ханнык.

Илиннии халандаарынан, 2014 сыл Ат сылга диэн аатталар, сахалыы этэхххэ, Сылгы, Дьиҥнээй оботун сыла. Онон бу кэлэр дьылга ис-испититтэн өссө өрө көтөҕүллэн, сырдыкка-ыраастаа, үтүөҕэ-кэрэҕэ кытаанах эрэллээх олоруобун, хас биирдии куммутун дьолунан толоруобун! Баҕа санааларбыт, былааннарбыт, сыалларбыт-соруктарбыт этэннэ ситэн истинэр, айарга-тутарга күүс-кыах өссө үксээтин, алаҥа дьиэлэрбит обосизм чуор куолаһынан туоллунар! Саҥа дьылынан, бар дьонум!

Истиҥ махталы кытта Иван МАКАРОВ,
Ил Түмэн депутата, "Сахатранснефтегаз" ААО генеральнай дириэктэрэ.

УБААСТАБЫЛЛААХ ЧУРАПЧЫ УЛУУҺУН БАРЫ ОЛОХТООХТОРО! КҮНДҮ БИИР ДОЙДУЛААХТАРЫМ!

Эдигини кэлэн иһэр Саргылаах Саҥа 2014 сылынан итиитик - истиҥник эҕэрдэлиибин!

Ааспыт сыл тэрээбут улууспутугар элбэх саҥа тутуулары бэлэхтээн аастА, спорт улахан тэрээһинэ "Манчаары оонньуулара" буолан дьон сэргэ түмүстэ, сайдыы саҥа саҕахтара арыллан кэскилбит кэнээтэ.

Кэлэр сыл эмиэ дьаһуннаах соруктардаах сыл буолар. Ол курдук, дойдубутугар Сочи куораттан кыһыннаы Олимпиада ыытыллар. Сахабыт сиригэр Саха омугу бүөбэйдээн таһаарбыт тыа сирэ өрө дабайан сайдыытын хаамыыта тэтимириэ. Онон барыы өссө түмсүүлээхтик сайдыы суолун тэлэн, үлэлээн - хамсаан иҥиэбин.

Бобурабын тэрээбут улууһум дьонугар - сэргэтигэр ситиһиилээх үлэни, дьаһун кыайыылары, дьиэ кэргэттэргитигэр дьолу, туох бэйэкитигэр чэбдик буолуону.

Саҥа дьыл үтүөнү үксэппитин, саҥа сыл сайдыыны салайдын!

Павел ПИНИГИН,
Ил Түмэн депутата, Олимпийскай чемпион.

Саҥа дьыла кэрсөөру
Кэрчээн хаарыа
Кизрэгэтэ, симэнэ,
Киэһэни хатаста.

Саҥа дьыла хатаҕа
Кырачаан оҕолор,
Ийэлэр, аҕалар
Кэрэ-нарга кытыһаллар.

Саҥа дьыла саргылыы
Эҕэрдиэх, алгыстаах
Кирэн хаалар
Тымныы обонньор.

Саҥа дьыл үүнэ,
Саҥа сыл буолла.
Саҥа саҕах арыллыа,
Саҥа саная тиһиллиэ.

Екатерина ДЬЯКОВСКАЯ,
Чурапчы нэһилиэгин бюджеттаах алахтоохо.

КҮНДҮ ЧУРАПЧЫБЫТ УЛУУҺУН ОЛОХТООХТОРО!

"Чурапчы улууһа (арааһына)" МТ дьаһалтатын, улуус Мунньаҕын аатыттан Саргылаах Саҥа дьылынан итиитик, истиҥник ис сүрэхпититтэн эҕэрдэлиибит!

Саҥа дьыл - сир ахсын кимнээ барытыгар күүтүүлээх, түбүктээх, кэрэ быраһаҥнаах. Бу күн хас биирдии киһи туоластаах сылга тугу ситиспитин, сыыспытын-таллыбытын ырыналаан көрөр, кэлэр сылга сыал-сорук туруорунар. Онтон сиэттэрэн, 2013 сыл улууспутугар ураты буолаах, элбэх ситиһиилэрдээх үтүө сыл этэ диэн түмүк оҥоруохха сөп. Ол курдук, XIX-с "Манчаары оонньууларынан", Боотуруускай улуус тэрэппиэннитэ 375 сылынан элбэх тутуу ыытылынна, оонньуулар олус тэрээһиннээхтик, үрдүк таһымнаах аастылар. Бу улуус дьонун-сэргэтин бүттүүнүүт үлэбит, ньаайыыбыт буолар.

Үүнэр 2014 сылга соруктарбыт өссө улахаттар. Тыа хаһаайыстыбатын улууһа буоларбытынан, сүөһүбүт-сылгыбыт аҥаанын эҥкирэппэккө, соҕотуопка түҥэриллэр сарудаахтарын толоруу, нэһилиэннэ олоҕо-дьаһаҕа туһугар, дохуота элбиириэр, сынналанын тэрийиигэ киэҥ хабааннаах үлэлэри, элбэх саҥа тутуулары ыытыы, эйиэл Номҕо ыытыллар Тыа сирин оонньуларыгар кыттыы, 2015 с. Чурапчыга ыытыллар Олонхо ыһыаҕар бэлэмнэниилэр, о.д.а. соруктар туралларын. Бу тэрээһиннэр барыта улуус дьоно, салалта - барыы бииргэ буолан ылыстаастыбытына эрэ кыаллыаҕа.

Күндү дьаммутугар барыгытыгар саҥа сылга үлэҕэ-хамнаска, үөрэхтээх үрдүк ситиһиилэри, туох алаххутугар дьолу-соргуну, чиргэл дорообуйаны, этэннэ буолуоҥу баҕарабыт. Саҥа дьылынан, Саҥа дьолунан!

Андрей НОГОВИЦЫН,
"Чурапчы улууһа (арааһына)" МТ дьаһалтатын баһылыга,
Василий ГУЛЯЕВ,
улуус Мунньаҕын председателэ.

Күндү Чурапчым нэһилиэгин алахтоохторун кэлэн иһэр Дьиҥнээй сылынан туох бэйэм уонна Чурапчы нэһилиэгин дьаһалтатын аатыттан итиитик-истиҥник эҕэрдэлиибит!

Аҕаан эрэ сыл биһиги улууспут историятыгар умнуллубат кэрэ тэҥнэри бэлэхтээн аастА. Чурапчылар Боотуруускай улууһа тэрээппиэннитэ 375 сылын уонна 19-с "Манчаары оонньуулара" спартакиаданы үрдүк таһымнаах ыытыбыт. Бу тэрээһиннэр бэлэмнэниигэ, ыытыыга нэһилиэкпит алахтоохтара, тэриллэлэрэ барыы кэхтиэхтик кытыннылар. Саҥа тутуулар, саҥардан оҥоһуллар, кэбиэдиэ Чурапчыбыт кэстүүтүн лаппа туһаарда, киэргэппэт. Кэлбит ыалдьыттар сөбүн-махтайан, чурапчылар чахчы самоҕалаһалларын, кэхтиэхтэрин сэхтулэр.

Бэрт сотору 2015 сылга Чурапчы сиригэр-уотугар республикатааҕы Олонхо ыһыаҕа ыытыллар. Онно эмиэ бэйэлэ күрдүк түмсэн, күн сарсыҥнытыттан ылсан, тэрээһиннээхтик үлэлиэҕин диэн нэһилиэгим алахтоохторун, тэриллэлэрин ыҥырабын.

Саҥа сыл эйиэхэ саха сылгытын күрдүк дьулуур, үлэҕэ-үөрэхтээх кыайыыны, ситиһиини аҕаллын. Туох бэйэбитигэр дорообуйаны, дьиэ кэргэн-ньитигэр ыраас-эйэни, байыылыат алоҕу баҕарабын.

Степан САРГЫЫДАЕВ,
Чурапчы нэһилиэгин баһылыга, "Биир ньиҥиэл Россия" партия

БИЬИГИ ӨНӨБҮТҮНЭН ТУЬАНЫҢ!

Сэтинньи 30 күнүттэн биһиги улууспутыгар эльбэх өнөөнү онорор кэлин үлэтин сөбүлүөбүта. Бу кэлин бүгүнү күнэ 14 өнөөнү онорора. Ол кэрдик, сир-уот, ГТАС, ГИБДД уонна такси көмүлүн биэрии, судебнай приставтарга хим-туох ыстараапталаах, изстэҥҥин тэҥнэн информацияны биэрии. Маны таҥнан Тыа сирин сайдыытын сылын чэрчитинэн, быйылгыттан юридическай консультация анаатс баар буолла.

Биһиги республикабыытыар МФЦ 2010 сылтан үлэлиир. Биһиги улууспут подразделениета өссүс кэмнэнэн буолар. Инникитин маниык тэрилтэ улууска барыыларга арыылара быыстанньалар. МФЦ сүрүн сыалынан нэһилиэнньэҕэ государственнай уонна муниципальнай эмоҥоору оҥоруу хаачыстыбатын үрдэтии, Россияҕа кыстатыы уонна усулуобуйаны тэрийии буолар. Өнөлөр оҥоһуллуулара босхо кэпсүүнүнан ыарыылар, госпошлиналар эрэ талыллыалар.

Биһиги коллективыыбыт 1 начальник, 2 документовед, 5 консультант уонна 1 юристконсультант үлэлиилэр. Үлэжитэр үлэр улахан тургутуулу аҕыан хаарбыттэрэ, онон барыы эмиэ ыытыллыахтаах үлэлэрин сөпүлүөхтүк үлэлэрин сөпүлүөхтүк. 2014 сылтан өнөбүт ахсаана дьон түннэ наадыйарынан, бөлөҕө баһыйыллан эбиллэхтэх. Онон МФЦ көмөлөр кэлэн, хаанык өнөлөру киллэриллэхтэрин баҕарарыгын биллэриллэхтэрин сөп.

Чурааны улууһун олохтоохторун барыыларын кэтэн иҥэр 2014 сылыван коллективыыт аатыттан эрдэлиибит! Баҕарабыт кытаанах дорообуйаны, сиэдэйдэриг уонна биһиги ыччаттыгыт өнөлөрүнэн кэлэн туһанарыгыттар эрдэҕиз!

МФЦ коллектива.

САҤА ДЬЫЛ ОСТУОРУЙАТА БЭЛЭХТЭННЭ

Аҕыстыны 24 күнүгэр "Айылгы" Культура кириэстэрэ дорообуйаларынан хааччаастаах олохтоорго анаан, Саҥа дьыл остуоруйата бэлэхтэннэ.

Үөрүүлэах ыраахтааннаах улуус биһиги ыччатыгар социальнай боппуруоспарга солбуйаачыта Т.В. Павлова, уорэх управлениетын начальникэ солбуйаачыта В.И. Пермякова уонна тэрилтэлэр бөрөстөбүлүөстэрэ кэлэн, эрэдэ-тыылы, ыытыллар. Кинилэр үчүгэй үөрэхтэх, бастыг общественнай олохтоох ыччатка наҕараадаларын туттарбыттар.

Түмүккэ олохтоох Тымныы оҕонньоо, Хаарчаабаны ыытта харыйа туһа хоробуоттаатылар. Ол кэнэҥ Тымныы оҕонньор иллэҥнэтэн бэлэхтэри туттулар. Бэлэхтэри улуус предпринимателлэрэ, тэрилтэлэрэ спонсордаатылар. Бу туһунан улуус предпринимателлэрин общественнай сэбиэтин председателэ Е.К. Дьячковская маннык бэлиэтиир:

- Биһиги улуус предпринимателлэриттэн убаастан комсомолдуулардыгар ыытыллыбыт быһа тыммыкка спонсордаабыттара. Ол курдук, Мырыла нэһилиэгин предпринимателлэрин (сал. П.П. Николаева), Одьулуун предпринимателлэрин (сал. Е.Н. Собакина), Хатылыыттан П.И. Крючкованы, Чурапчыттан "Маарыччаан" (ИП П. Дьячковская), "Эрэл" (ИП В. Кресильникова), "Артыс" (С. Кириллин) такси сулуусталарын, улахан массыынналаах суоппардарын (сал. А. Васильев), "Дьүөгэ" иэстэлэр сыныгы, Чурапчы чаастынай маҕаһыынарын бэлиитэхпин баҕарабын. Киирбит үбү "Сайдыы" маҕаһыынтан биэрэн, бэлэхтэри оҥоторбуттар. Онон ыччаттарга эмиэ улахан мэхтэл.

Барыыларын кэлэн иҥэр Саҥа дьылынан эрдэлиэн туран, эссэ да маннык үтүө санаалаах буоларыгыттар баҕарабын.

Оттон инбэлиит олохтоох тэриллиитэр общественнолара-рын салайаачыта Р.Г. Дьячковская "Биһиги, тэриллиитэр уонна дьиэр-иэтэр-үөрэтэр учууталлар, маниык үчүгэй, кэрэ ыраахтааннаах бэлэхтэбит улуус дьаһалтатыгар, "Айылгы" КуоДСК, "Улыбка" уһуйаан коллективтарыгар, предпринимателлэргэ барҕа махтал-быстыы тэрдэбит", - диэтэ.

Онон олохтоох, тэриллиитэр эссэ тэҥэ эрдэхэн туран, чаҥнан дорообуйаны, биэ туругу, ситиһиилэри баҕарабыт.

Е. МАКАРИНСКАЯ.

«ДЬҮӨГЭ» САҤА ДЬИЭТИН ААНЫН АРЫЙДА

Чурапчы аттаатын тэриллиитэ Татьяна Николаевна Корсакова "Дьүөгэ" коллективной тэриллиитэ орыйан үлэлэппитэ үүнэр-сылга 10 тэҥэрик сылын туолар. Тэрилтэ нэһилиэннэҕэ барыы арааттыын кытта ааас иэскэ барыыгар утуе суобастаахтык үлэлээн келлэ. Ол сыллаах Татьяна Николаевна бэйэтин чаастынай дьиэтигэр үлэни-хамнаны ыытан кэлбит бырыыбыта, билиэн иҥэ этэрдэхэ сатаа сылаах кэлэн, аҕыстыны 25 күнүгэр дьону-сэргэни тэҥнэн үүнүүгэ хамаанды тэрийдэ.

Татьяна Николаевна уонна Афанасий Афанасьевич Корсаковтар улахан уоллара Дмитрий уһаатан кэлэн, ыччат сылдьар кэмигэр, Уолдьах ааҕы, сотору кэмнэргэ улахан хаачыстыбалыгыттан сэрэйбит, кэрэ-кэрдиилэ, эрдэттэн кыра-кыралаан "Дьүөгэ" маҕаһыынын бөҕүүнэ дьыарыгыгар бэрбэхтэрэ. Бэлиэк сылы улаатыан иҥэн, бу сир-дойдуттан кэлэн, хаарыгыттан бөтүннүк, маҥнай ыччаттар маҕаһыынын бөҕүүнэ дьыарыгыгар, ыччаттар ыччаттарыгар, ыччаттар ыччаттарыгар, ыччаттар ыччаттар

Үйгү кыһата

"Чурапчы" ТХПК "Саҥа олох" хаҥыаҕа ыйга бирдэ тахсар анал сыһыарыыта № 12 (34)

2013 сыл Ахсынньы 28 күнэ субуота № 196-197 (10815-10816)

САРҒЫЛААХ САҺА, 2014 СЫЛЫНАН!

ӘҺӘРДӘЛИИБИТ

Күнү Чурапчыбыт тыатын хаһаайыстыбатын үлэһиттэрэ, "Чурапчы" кооператив бары пайщиктаахтара уонна үлэһиттэрэ!

Эҥигини, үйгүну-быйаны үөнааччылары, эти-үүтү элбэтээччилэри, кэлэн иһэр 2014 - Дьөһөгөй сылынан итиитик-истинник, ис сүрэхпититтэн ***ӘҺӘРДӘЛИИБИТ!***

Эҥиэхэ, баастатан туран, чэгиэн доруобуйаны, үлэҕитигэр, олохтутугар ситиһиилэри, этэннэ буолууну баҕарабыт. Үммут сылга сүөһүбүт-сылгыбыт ахсаанын энчирэппэт, тыа хаһаайыстыбатын бородууксуйатын дэлэтэр туһугар бары биргэ түмсэн улууспут, дьоммут-сэргэбит туһугар тиритэ-хорута үлэлиргитигэр ***ЫҺЫРАБЫТ.***

Н. А. АРЖАКОВ,
"Чурапчы" ТХПК бырабылыанньатын председателэ,
Д.Д. НОЕВ,
профком председателэ.

«Азаана» туруктаахтык үлэлиир

Республикаҕа типиҥэ биллэр Телой нэһилиэгин "Азаана" баайынай хаһаайыстыба (салайаччы СР норуотун хаһаайыстыбатын үтүөлээх үлэһитэ, РФ үтүөлүүн фермера Е.Е. Адамов) иллэрээ сыл улууска маҥнайгыттан 50 төбөҕө тиэпир каркастаах саҥа хотон тутуубута.

Онон сибээстээн кини быйыл хайдах үлэлии-хамсыы олорорун кыпластык кэпсиригэр көрдөспүтүм. Онуоха кини:

– Саҥа хотоммор быйыл иккис кыһыммын кыстыыбын. Барыта 72 төбө сүөһүнү кыстыыка киллэрдим. Олортон 39-ка ыанар ынах. Племенной дар. Сыл устата 63 тонна үүтү, 21 төбө сүөһүнү (ыраас этинэн 3 тоннаттан тахсаны) соҕотуоҥкаҕа туттардым. Ходуһам аҕыйах буолан 90 тонна эрэ отту балэмнээтим. Онон 30-ча тоннаны тыыластахпына сыл тахсабын.

Эмиэ 2014 сыллаахха баайынайдаабытым 20 сыла буолар. Саҕаланнарбар бир ыахтаах этим. Билигин хоммор 4 үлэһиттээхтин. Үлэбитигэр саҥаны киллэрибит диэн Телой орто агроскуолатын кытта шефтэһэбит. Оттор биһиэхэ практиканы бараллар. Оны таһыан сүөһүтэ эбии аҥылык онорор саҥа оборудованыа ыалыбыт. Уута системэттэн кутуллар. Иитиигэр уотурбаны, от сыатын, лабыктаны кутаахтыыр электричество уотунан сылытыллыат, бэйэтэ автомат комментаан булкуйан, сөп буоларыгар арааран кэбиһэр.

Бир улахан быраайыактыынан Дьокуускайдааҕы тыа хаһаайыстыбатын институтун ыырдыр телефүтүүгэ экспериментальнай площадката буоллубут. Саҥа технологиялар наука этэриниэн эбии аҥылыы, арааас битэмнииннэри тутан кыстыыка киириэхтээх дэриэ тыыннаах ыйаанынара 200-300 киилэ буола улаатыллаҕын ситиһии уонна кыстаппакка эрэ туттарыыны ситиһии буолуохтаах. Бу кэлэр олунньу ыйтан саҕаламмыт. Сүөһүнү инэмтаахтык аҥыран хааччыйыыта улууспутуттар сиилэҥи, сенаһы балэмнииллэр аналлаах МТС курдук эбии хаһаайыстыба баара буоллар, онтон атыылаһан сиэтиэ этибит.

Дьэ, итинник, кэпсиэннээх буолла, улууспут бир киэн туттар, туруктаахтык үлэлиир "Азаана" баайынай хаһаайыстыба баһылыга Егор Егорович Адамов.

10 мөл. ХАРЧЫНЫ ТУОХХА УГАБЫТ?

Улууспут Муниципаалын быйыл талыллыбыт депутаттарын ахсыннары 25 күнүгэр буолбут сессияларын быһаарыытынан, улуус бюджетыттан 2014 сылга тыа хаһаайыстыбатын сайдыытыгар 10 мөл. солк. харчы көрүлүннэ. Онуоха махтаныахха эрэ сөп. Дьэ, бу харчыны туохха угабыт? Ол туһунан бэйэм санааларбын тиэрдиэм.

Ол иннигэр бирии саната аахыахха. Хомойуох иһин, 2014 сылга республика бюджетыттан тыа хаһаайыстыбатын сайдыытыгар быйыллыттан 1 млрд. солк. аҕыйах үп көрүллүбүт. Ол түмүгэр сүөһү аҥылыгын баайынаттан бөлөмнээһиннэгэ (күөх ыһыыта), күрүө тутуутугар субсидия төрүт бэриллибэт буоллубут. Холобур, быыльрыын 1 гектар күөх ыһыыта 2147,2 солк. кэмэ харчы бэриллибитэ, 1 км күрүөрэ 25 000 солк. көрүллүөрэ. Арай быйыл бурдук сиэмэтин атыылаһыыта субсидия оонуннан хаалыах курдук диэллэр. 1 киилэ сиэмэ бурдук, ортотунан 26 солкуобайыттан 80%-на чэпчэтиллэх бэриллэрэ көрүллүөр.

Итинник чэпчэтиллэр көрүллүбүттэрин үрдүнэн быйыл 2100 гектарга күөх ыһыы быыстана түспүтүн 1600 гектарга эрэ ыспыппыт. Оччотугар 2014 сылга субсидията суох ыһыыбыт иэнэ өссө таҥнары түһэр туруктаах. Онтон күөх ыһыыта, сиилэҕэ, сенаһа, сүмэһиннэн аҥылыга суох ангардас отуннан дуоннаах эти, үүтү ылбаппыт туох даҕаны мөккүөрэ суох. Биллэрин курдук, улууспутуттар бир киилэ сиилэҥи укштахпыт 20-чэ сыл буоллар. 1-2 сыл сенаж балэмнээх курдук буолан иҥэн уостан хаалбыппыт. Бир тыыннаах, сир үлэтигэр олус хаһыаппыттан биллиэхпиттэн наада.

Онтон бородууксуйа, эт-үүт эбиирэ сүөһү уопсай ахсаанытыттан уонна олору дэлэй аҥылытынан хааччыйыыттан тутулуктааҕын ким барыта билэр.

Холобур, билигин сылга 6900 тонна үүт соҕотуоҥкатын сорудаҕын дэлэй аҥылытынан хааччыйан бир ыахтан 3300 киилэни ыырбыт буоллар, баарасуоҕа 2000 ынах сөп буолуо этэ. Онтон билигин 10-ча тыһыынча ыахтан иитиччэни кыайбаппыт. Эбэтэр дэлэйдик аҥатар иэдэс 5000 ыахтан биллиититтэн быдан эмиэ ыа этибит.

Дьэ, итинэн сиэттэрэн, эҥиилги сылга көрүллүбүт 10 мөл. солкуобайы үксүн сиргэ ("Харчы сиргэ сытар") уонна сүөһү ахсаанын эмиэ эбиитигэ утуохха диэн этиилээхпин.

Маҥнайгыта. Сүөһү ахсаанын эмиэ эбиитигэ улууспут иҥиэр хардары-таары атыыласпыттан сүөһүбүт биллэ эбиллибэтэ чуолкай. Ол иҥэн улуус таһыттан 4000-6000 солк. атыылаһыллар ньыгэйгэ 1000-1500 солк. субсидия көрүөхха. Итиннэ "Чурапчы" кооператив быйыгы курдук дуоҕабарынан эккэ анаан иитэччилэргэ 1-дии тыһыынчаны бөлөрдөрөө улахан көмө буолуо, иитэриэ улаатыа этэ. Оннооҕор быйыл туох даҕаны кэмнэ суох мин дьонум, кыгаанахтар, тастан 92 ыырдыр атыылаһан ааллыыттар. Маны таһыан бэйэ иҥиттэн, эбэтэр тастан улахан сүөһү атыылаһаччыларга 25-30 %-наах чэпчэтиини оноруохха сөп этэ. Маннык дьаһаннахха улууспутуттар тыһыынчаттан тахса сүөһү эбиллэн, онно барыта 3 мөл. курдук харчы барыан сөп.

Иккиһэ. Күөх ыһыыта бөлөм баайынаҕа гектарыгар саатар 1000, саҥа сири огостооччуларга 2000 солк. субсидията оноруохха. Оннооҕор нэһилиэк хааччаахтаамыахха. Баҕар бир, баҕар 100 гектарга ыстын, барыларыгар көрүөхха. Бу дьыалаҕа эмиэ 2-2,5 мөл. солк. наада буолуон сөп.

Үсүһэ. Улууспутуттар хайаатар даҕаны кырата 3 сиилэстиир, сенажтыыр звенноларда эбэтэр хаһаайыстыбаларда буолуоҕун. Олорго чэпчэкэ сыанналаах, соҕуллар сиилэстиир комбайн (агрегат) ыалларыгар 50 %-наах субсидията көрүөххэ. Итиннэ 500 тыһ. солк. барыан сөп.

Төрдүһэ. Күөх ыһыыны таһыран эбэх сыллаах оттору ыһыыга эмиэ гектарыгар, холобур, 1000 солк. көмөтө оноруохха.

Бэсһэ. Көрүллэр үп аҕыйаҕынан саҥа хотон тутуутутар харчы көрөөрү утарабын. Онтон эт-үүт, сүөһү эбиллэн калбат. Сүөһүбүт ахсаана балачча аҕыйаата. Хотон тиийбэт буолбатах. Типовой хотоннөөрү тутарга республика 90 %-гар тиийэ субсидия көрөр (биэрэр).

Сүөһү чипированиетыттан эмиэ сүөһүбүт ахсаана, бородууксуйабыт кыраам даҕаны эбиллибэт. Онон тохтотон эриэххэ сөп. Кошкуру нэһилиэктэриэн тус-туспа бэчээттээһини, бирикээһини ыытыахха сөп этэ.

Түмүгэр, улуус көрбүт үбүн таһыран бары нэһилиэктэр тыа хаһаайыстыбатын сайдыытыгар төһө кыалларынан харчы көрүөхтэрин уонна онуоҕун сир оноһуутугар, сүөһү аҥылытын дэлэтиигэ биэрэ сатыахтарын сөп этэ.

Иван ПОНОМАРЕВ.

ИЭСКЭ «БАТЫЛЛЫБЫТ» БААҺЫНАЙ

П.П. Данилов.

"Төрөөбүт уопут атастыһа" диэн "Саҥа олохчо" (12.12.2013) сурунаалбытыгар кырдьык, ол сыҥыныгар АҺымаҕа П.П. Данилов диэн саҥа хотон туттубут баһыыбайа сыҕыньыйбыт туһунан сырдатыах буолан эрэнэрбиппитин толорон бу суруйабын.

***

Чэ, ол кырдьык ахсыннаны 5 күнүгэр биһиги улуус 15 киһилээх делегацията Мэҥэраска "Маай" ТХПК компьютердаах таас хотонун көрөн, Бөрдьыгэстээхтэ улуус баһылыга Н.В. Андреевы кытта көрсөн баран эбиэгэн киэһэ АҺымаҕа аастыбыт. АҺыма диэн улуус кэнниттэн 30 километраалаах Бүлүү суолунан сылдьар 600-кэ нанилиэннээх дэриэбинэ.

АҺымаҕа киирэригэ трассаттан чугас, ол гынан баран кестүбэт бэрт кыараҕас сиргэ тимир каркастаах барыта саҥалыы матырыйаалынан 200 төбөлөр бөртөхтөй хотон туттуллубут. Бу хотон туһунан быйыл телевизорга 2-тэ көрбүтүм, хаһыакка эмиэ ахтыбытым. Хаһаайынын Бүөтүр Даниловы эрдэттэн билэбин. Кини 1902 сылтан баһыыбайдыыр, 52 саастыгар сылдьар олус үлэһит киһи. Быйыл телевизорга интервью биэрэригэр олус бэрэсэ кэҥээн баран каннатэр албох кредиткэ киирдим, ону хайдах төлүүрүм буоллаҕа диэн бэрт сонньуйбут сирэйдээх этэн аастыбын өйдөөн хаалбытым. Ол иһин миниэн бу көрсүүбэр ордук Бүөтүр хотонун туох үбүнэн, төбө ыскэ киирэн тупутта интэриэһиргэтэр эбэ.

Ол эрээри, кырдьыгынан эттэхха, бу сырыыга үчүгэйдик ыйан-тоҥон көмөлөспөт тахсыбатаҕа. Төрөөбүт диэтэххэ биһиги 15 киһи сылдьар кэмнитигэр Дьокуускайтан, Хаҥалас Төстүрүттэн дьоннор, ону аҺан Соҕуруу Кореяттан бөҕө бизнесмен бааллара. Этэҥэ дьылы, киһиэхэ ыйыталаһар, ыарыччы капсэлиэннэрэр бөҕүөй биэрбэт үлүгэрэ. Калаэчча, көрөөччү сылыйахтарыгар дылы сылдьаллар быһыылаах.

Онтон хотону иккі кыбаттаах. Иккі ардыгар подсобай хостордоох. Оннооҕор үүт тутар, аһыыр-сыныаһар, туалет, дуоттаабар хостордоох. Муостата таас билиитэлэриэхэ тэлгэммит. Киирэри кытта котельнайа иһигэр баар. Оннооҕор 2 КЧМ өйөхтөр умуһах иһигэр туралларын хайдыы көрдүм. Ыгар носуоба суох үлэлиллэрэ уотутар барыстаах, кэлэ-бара сылдьан отторго быдан ордук буолсу. Хотон бөҕө кыбаттыгар 100 төбө ыаныык, иккис өттүгэр 100 субан сүөһүлэр тураллар. Племенной буолбатахтар, көннөрү сүөһүлэр. АҺылыктара диэн от уонна кыра уотурба сиэтэбит дэһэллэр. Хотон оборудованиета ыйр аппараатта, ТСН-ра, мойкалара эмиэ "Делаваль" (Швеция) ыкаанэра. Ол эрээри компьютерынан хонтуруоллуур монитора суох эбит.

Хотон ангар өттүн каркаһын Соҕуруу Корея технологиятынан Хаҥалас Төстүрүн саха уолаттара 2,5 мөл. солк. онорбуттар. Ону кэрэ Кореяттан ол фирма үлэһитэ кэлэ сылдьар эбит. Онтон рулон курдук эриллибит алюминий илистэри Төстүрүгэ аҕалан анал станокка швеллер курдук онгороннор, холбоон каркаһын тутуттар. Дьиҥэр чэпчэки, дьыбинирбэт матырыйаал. Бу технологияны боруобалыахха сөп эбит.

Хотон уопсайынан ыраас, сырдык, үчүгэй бөҕө. Уопсай сыаната 50 мөл. солк. турбут. Ону төбө кредиткэ киирдин диэн ыйыппыппар, Бүөтүрүм:

- Эҥ, буолуоҕай. Бэйэм даҥаны бутуллан бардым. Бааннарга 16,4 мөлкредиттэхпин: "Ситим" ООО-ҕа - 3 мөл., "Туймаада" ФАПК-ҕа - 4 мөл. уонна өссө кыра-кыра албох. Барыта 25 мөлүйүөн буоллаҕа буолуо. Ангардас иһиэм бырыһыаныгар ыйга 900 тыс. солк. төлүөктээхпиттэн 700-һэ субсидияланар. Хайдах буоларбын билбэккэ сылдьабын, - диэтэ.

Онуоха мин саныатым. Бу үтүө киһи Петр Петрович алдьархайдаах даҥаны ыскэ "батыллан" баран сылдьар эбит. Ол даҥаны иһин телевизорга бэрт сонньуйбут көрүнүөх эпитэ. Биллэн турар, баантан

Корея бизнесмэнэ кытта.

элбэх кредиттэ ылан туттан эр, ким бюджеттан инвестиция быһыытынан төлүөхпүт диэбит буолуохтаахтар. Онно киирэн биэрээхтээтэр. Хотону үлэҕэ киллэрбитэ сүн ыраапыт даҥаны кэмэтэ кэлэ илик буолан ангардас баан бырыһыаныгар ыйга 200 тыс. солк. төлүү сырыттаҕа.

Маннан сиэттэрэн маннытыы этэбин. Итинник саҥа технологиялаах хотоноору тутар сөп бөҕө. Ол эрээри маннык сыаналаах хотоноору бөҕөргө усулуобуйабытыгар биирдиилээн бааһынай, кыра КП-лар кыайан тутпаттара чуолкай. Үнүр Саха радиотын быһа эфиригэр: - «Итинник саҥа хотоноор тутуллаҕалларыгар төбө көмө оҥоһуллаллар?» - диэн ыйыппыппар, СР Правительствотын солбуйар председателэ П.Н. Алексеев: - «Итинник хотоноор ороскуоттарын 90 %-на бюджеттан төлөнүөҕэ», - диэн эпитэтэбита. Оччотугар итиннэ

П.П. Данилов саҥа хотона.

П.П. Данилов 5 мөл. солк. бөлүөтэ эбэтэр оччону кредит ылбыта буоллар сөп буолуо этэ.

Иккис өттүттэн итинник комплекстар тутуулларыгар сүөһү аһылыгын базатын (силос дьааматын, бааһына оҥоһуутун, күрүө тутуутун, нүөлсүтүүнү) бырайыакка киллэрэн үбүлэһиннин ситиһэ сатыахха баар эбит. Биһиэхэ буоллаҕына дьыбарыас хотоноору тут даҥаны үүтэт бэйэтэ эбиллэн калэрин курдук саныыллар быһыылаах.

Түмүгэр итти Бүөтүр Даниловы курдук харса суох үтүө үлэһит дьон баар буолан олохпут сайдар, саҥа бачыымнар киирэллэр. Ол эрээри онно наһаа ыскэ "батыллыбат" курдук дьаһанар ордук буолуо этэ.

УЛУУС ТАС ӨТТҮТТЭН 92 СҮӨҺҮНҮ

Быйыл күүн Кытаанах нэһилиэгин бааһынайдара улуус тас өттүттэн барыта 92 ыырбын уу харчыта атыылаһан аҕалан ыстыыка киллэрдилэр:

1. Оконенников И.Н. - 41 ыырбын Таатта Туора Куөлүттэн.

2. Собакин И.П. - 15-ник Уус-Алдан Тииститтэн.

3. Владимиров Н.Г. - 15-ник Туора-Куөлтэн, Дөбдиргэттэн.

4. Баранков П.П. - 21 төбөнү эмиэ Таатта Туора Куөлүттэн, Дөбдиргэттэн.

Ол эрээри, хомойуох иһин, сүөһүбүтүн таһын атыылаһан ыйытэ сатаабыппыт иһин 6 ыал аҕаас бирэтиилэриэн ыныах сүөһүлэрин төрүт эстилэр.

В. ЛАЗАРЕВ,
тыа хаһаайыстыбатын специалиһа.
Кытаанах.

52 ЫНАХ БИИР ХОТОНГО

Сылаг Улахан Куолүгэр "Куолас" бааһынай хаһаайыстыба (сал. П.Д. Трофимов) быыстарыын 40х10 м көмөйдээх сыбаммат, иккі үүнү эркинэрин усталарын тухары кэтит поликарбонат матырыйаалынан түннүктэрдээх бэртээхэй хотону туттубута.

«Куолас» б/х саҥа хотона. Улахан Куол.

Онно быйыл кыһын 52 ыанар ынаҕы, 1 атыыр уоннна 1 ат оҕуһу иитэн турар. Маннык эргиччи киэҥ түннүктэрдээх хотон олус сылаас, сырдык, курааныах буолар эбит. 3 сиринэн бордуубуналаах. Хотоҥҥо 3 киһи дуоҕабарынан үлэлиллэр. Быыстарыын бу хаһаайыстыба Мэҥэ-Хаҥалас Тумулуттан (Тиҥүлү таһа) 15 племенной тиҥэһалэри атыылаһан аҕалбыт. Олоро быйыл барыы төрөөбүттэр. Сүөһүлэрин туруктара үчүгэй. Быйыл сайын ону таһыыран 300-тэн тахса рулон (быйа холлоох 100 тонна) зеленканы бэлэмнэбит. Төрүт ардахха ылларбатах. Ынахтар олус собулээн, оттоорбут ордорон силлэр үһү. Ону үрдүнэн быйыл күүн баҕаран ыйыгар Майа "Агроснабыттан" 10 тонна сибиһэй сенаһы атыылаһан аҕалан Сантаҥат сайыльыар баҕаран ыйыгар сиэппит. Олус хайыыр. Зеленкатааҕар быдан ордук эбит диир. Ынахтарын үүтэ биллэ эбиллибит. Ол иһин Петр Дмитриевич эбиил сайын сенажтыыр оборудование булбут киһи диэн бааллаах. Онон бу "Куолас" бааһынай хаһаайыстыба сенаж, зеленка туһатын билэн күүсүө ылсан үүтү ыырга ылсыбытын хайыахха эрэ сөп.

ТЭТТИК СОНУННАР

1. МЭҤЭ-ХАҤАЛАСТАН 15 ТИИСЭҺЭНИ. Быйыл күүн Сылаг Бөрөтиттэн "Чыдьаҥы" б/х (сал. Ф.К. Сивцев) Мэҥэ-Хаҥаластан 15 племенной тиҥэһалэри атыылаһан аҕалан ыстыыка киллэрдэ.

2. МОДУТТАН 6 АВСТРИЙСКАЙ ОҮҺҮҮ. Быйылгы ыстыыка Сылаг бааһынайдара: Улахан Куөлтэн У.С. Трофимова ("Алгыс" б/х), ИП, эдэр бааһынай С.С. Макаров, Үнүн Куөлтэн А.С. Баишев ("Сыҥыс" б/х), А.В. Новощына ("Кыым" б/х), ИП "Макаров П.П." уонна "Үнүн Куол" ЖСПК Нам Модутуттан баардылар, барыта 6 үөлүк хаанныах австрийскай атыыр олус тыһаҕастары атыылаһан аҕалан киэнилээх дьыаланы оҥордулар.

3. 145 ТОННА ЗЕЛЕНКАНЫ, 70 ГЕКТАР БААҺЫНАНЫ. Сылаг "Тумара" б/х (баһылык А.А. Аммосов) быйыл 30 гектар бааһынаҕа ыйан 145 тонна эбиэс күөх маассатын хомуйбут. Оттуктуун Маалла, Быыыалыма, Дорообой өтөҕэ диэн 3 сиргэ, хомуйарга үчүгэй буоллун диэн, надиилэлии арыгтаах тус-туспа ыспыт. Ол түмүгэр куоттарбакка, саамай тоҕоостоох, сиэмэн ыктахха үүт курдук сиэмэнин тахсар кэмигэр, ардахха ылларбакка, күөхтүү, сороҕун рулоннаан, сороҕун оттуу кэбиһэн хомуйбут. Онон кыра-кыраалаан, тус-туспа болдьоохо ыйар эмиэ ордуктаах эбит.

Маны таһыыран киноохэ ыйыы тэрилэ барыта баарыыан атын дьоннорго 70 гектар сири оҥорон, сенлкатыыран ыйан биэрбит. Ити курдук туруу үлэһит, үтүө киһи Алексей Алексеевич Аммосов оҥо бөҕүн оҥорбут, атыылыыр оту, зеленканы хаһаммыт.

4. УОТАР СҮӨҺҮГЭ - 1000 СОЛК. КУОБАЙЫ. "Чураччы" кооператив быйылгы кыстыыка эдэр сүөһүнү уотуута анаан кэрэрге дуоҕабарданыт дьоннорго төбөтүгэр 1000 солк. харчыны уоннна төбө кыалларынан чэпчэтиллэх комбикорматтан көмөлөнөргө бэлэмнэрдэ.

Сайыарыылары бэлэмнээтэ Иван ПОНОМАРЕВ.

ЭҺЭРДЭЛИИБИТ!

Ситиһиигит сайдыыга кынаттаатын

"Төлөй нэһилиэгэ" муниципальнай тэриллии баһылыгын Николай Иннокентьевич АММОСОВЫ, дьаһалта актыыбын, нэһилиэк алахтоохторун Төлөй нэһилиэгэ уп -экономика эйгэтигэр Саха Республикатын Правительствотын Гранын ылары ситиспитинэн уонна кэлэн иһэр 2014 сылынан итиитик - истинник эҺэрдэлиибит!

Баҕарабыт төрүт сирбит Төлөй нэһилиэгэ үүнэ - сайда чэчириигэр, дьаҥ - сэргэтэ элбии - уксуу туралларыгар. Тумсуулээх буолун, сайдыыны, саҥаны туппэх. Саҥаттан саҥа кирбиилэри дьаныардаах үлэҕитинэн ылан иһин, тыа сирин сайдытыгар халобур буолун.

Чурапчы киниитэ "Төлөй" тумсуу.

***

"У Егора" маҕаһын хаһаайыыстарын **Георгий Егорович** уонна **Сарыылана Эдуардовна СИВЦЕВТЭРИ** *кэлэн иһэр сарыгыгар Саҥа дьылынан ис сүрэхтэн эҺэрдэлиибит!*

Эһиги маҕаһыынныт атыылаһаччы кыһалҕатын өйдөөн, элбэх көрүннээх кэмэну, чэпчэтиилэри онгороун ханнаа да дьон-сэргэ утуе тылынан ахтарын, күрүүк үөрэ-көтө истэбит. Чуолаан, биһиги нэһилиэктитигэр кэлэр да өттүгэр нэһилиэк благоустройствотын программатын чэрчитинэн, өссө да чэпчэтиилэри онгороохтора диэн эрэнэ күүтэбит.

Дьон-сэргэ туһа диэн күн-дьыл аахсыбакка үлэлиир үлэбит таһаарыылаах, барыстаах буоллун. ЭҺиэхэ тус алахчыгар дьолу-соргуну, чэгиэн дорообуйаны баҕарабыт.

ЭҺэрдэни кытта Хадаар нэһилиэгин дьаһалтата.

***

Күндүтүк саныыр тапталлаах дьоммутун, Киэнки бөҕүөлэгин алахтоохторун, күн-күбэй ийэбитин **Тамара Ионовна ТИРСКАЯНЫ** *уонна амарах аҕабытын* **Павел Николаевич СКРЯБИНЫ** *ыраах, истин таптаҕыт сылаанынан 55 сыл устата биирдэ олорбут кэрэ-бэлиэ күннүтүнэн сүҺүохтээх бэйэбит сүгүрүйэн туран, истинник эҺэрдэлиибит!*

Эһиги үйэлээх таптаҕыт, утуе-маана алахчыт биһиэхэ аҕалоргутугар, сиэттэргитигэр бастыҥ халобур, утуе өйдөбүл, биэс тирэх буола туруо.

Биһиги эһигини күүскэ таптыыбыт, эһиэхэ барҕа махталбыт баһаам, сыаната биллибэт үрдүк. Биһиги таптаҕыбытыгар угуттанан, устата биллибэт ҥүн дьоллоах алахтаҥын, өссө да өр сылларга эмэҥнэ, чэгиэн-чэбдик сылдьыҥ диэн алгыыбыт.

ЭҺэрдэни кытта аҕалоргут.

***

Саха Республикатын уерэҕириитин туйгунун, Никоновтар педагогическай династияларын баһылыгын, Д.П.Коркин аатынан спорт- оскуола саха тылыгар ҥчуутальын, күнү кыыстын, ийэбин, эҺиийбитин **Екатерина Ивановна ОСИПОВАНЫ** *сыралаах үлэҥ сиэрдэхтик сыаналанан, "Ҥчууталлар ҥчууталлара" ытык бэлиэни ылбыккынан үөрэн - көтөн, долгуйан туран, итиитик - истинник эҺэрдэлиибит!*

Баҕарабыт олох, үлэ үөһүгэр үөрэ - көтө, үлэлии - хамсыы, чэгиэн - чэбдик сылдьаргар. Сүрэбин сылаанынан угуттаан, утуе сүбэбинэн кынаттаан, кэрэҕэ - сырдыкка ҥүүйбут үгүс көлүөнэ ыччатыҥ истинник саныы, өрүү ытыктыы, махтана туруохтун.

Дьиэ кэргэннэр бөҕө - таба доруобуйаны, өссө үрдүк ситиһиилэри, мунура биллибэт дьолуеруунү, үйгүнү - быйаны. Күн күүнэ көмүскээтин, Айыыныгыт арааччылаатын. Дом.

ЭҺэрдэни кытта ийэҥ Парасковья Михайловна, уолуҥ Константин, балтыҥ Евдокия Ивановна, күтүөтүҥ Аркадий Васильевич Божедоновтар.

***

Күнү убайбытын, таайбытын **Дмитрий Дмитриевич СОРОКОУМОВЫ** *75 сааскын туолар утуе - маана күннүнэн итиитик - истинник эҺэрдэлиибит!*

Баҕарабыт күнү кинибитигэр утумэн үгүс еруруну, уостубат үйгүну - быйаны, чэгиэн доруобуйаны, саҥаабытыҥ сатаная, торумнаабытыҥ туолан истин диэн алгыыбыт.

ЭҺэрдэни кытта биирдэ төрөөбүттэрин Сорокоумовтар, Толстоуховтар, Керемясовтар, Поисеевтар дьиэ кэргэттэрэ.

***

Күнү убайбытын, быраатпын, Сылаҥ нэһилиэгин алахтоохун, үлэ ветераныын **Петр Устинович МАКАРОВЫ** *60 сааскын туолбут дьоро күннүнэн истинник эҺэрдэлиибит!*

Таптыыр - кэрэзнин Евдокия Николаевналыын дьоллоохтук алороргутугар баҕарабыт. ЭҺигини күнү аҕалоргут, миннигэс сиэннэргит ситиһиилэринэн үөрдэ сыыппыттар.

ЭҺэрдэни кытта биирдэ төрөөбүттэрин.

***

Күнү кэргэммин, аҕабытын, эҺээбитин **Михаил Лазаревич КАРПОВЫ** *75 сааскын туолбуккунан эҺэрдэлиибит!*

Баҕарабыт ыстаал доруобуйаны, ҥүн олоҕу.

ЭҺэрдэни кытта кэргэнин, оҕолорун, сиэннэрин.

БИЛЛЭРИИЛЭР ОБЪЯВЛЕНИЯ

Продается 2-х комнатная квартира в г.Якутске, 64 кв.м, отройка в каменном варианте. Готовый дом, недоро-
ел: 8-914-273-30-85.

***

Продается благоустроенная комната по адресу Мака-
а, 9 в новом каменном доме.
Обращаться по тел: 8-914-231-03-59.

***

ЫТЫКТАБЫЛЛААХ ЧУРАПЧЫ ОЛОХТООХТОРО!

Тохсунньу ыйы 1-4 күннэригэр КЛИМ ФЕДОРОВ Илльэр мыраан" студията Д.П.Коркин аатынан инриэт - оскуолаҕа Саҥа дьыллааҕы каникулу сэрксита, ырыаҕа үөрэтэ ыытыллар. Өскөтүн эн оруг ылыан баҕарар, ол эрэн къбыстар, бэйэҥ ыллыаххын аҕарааҕын да кыбыстаҕын - камалэҥуохтут. Усунуоҥа 500 солк. Манна 3 фонограмма, биир ырыатын үөрөбит, сценаҕа таһаарабыт.

Тохсунньу 4 күнүгэр киэһэ 19 чаастан отчуоттуур эмиэрэ ыытыллыбыт. Киириэ билиэт оҕолорго -100 солк, улахан дьоҥҥо -200 солк.

Билэр, испиниҥэккэ суруттарар телефуон: -914-293-31-31.

КӨҺНӨРҮҮ

В решении наслежного Совета депутатов администрации МО "Ожулунский наслег" № 38 от 22 ноября 2013г. "Об утверждении положения "О налоговой политике по местным налогам МО "Ожулунский наслег" Чурапчинского улуса (района) РС(Я)" абзац 1 пункта 4 статьи 7 раздела 1.1. "Земельный налог" слово "до 20 февраля" заменить словом "до 1 ноября".

Улахан Куал учаастагын олохтоох
МАРКОВА Сардана Васильевна
эдэр саһыгар өлбүтүнэн кэргэнигэр Иннокентий Андреевичка, оҕолоругар, чугас дьонутар дириҥ кутурҕамыытын тиэрдэбит.

Болугур нэһилиэгин дьаһалтата, ветераннарын Сэбиэта.

Болугур нэһилиэгин олохтоох
ДЬЫЧКОВСКАЙ Гаврил Гаврильевич
өлбүтүнэн оҕолоругар, сиэннэригэр, чугас аймахтарыгар дириҥ кутурҕамыытын тиэрдэбит.

Болугур нэһилиэгин дьаһалтата, ветераннарын Сэбиэта.

Пенсионнай фонда иһитиннэрэр

Тэриллэ салайааччыларын, бухгалтердарын уонна наем үлэһиттээх предпринимателлэр истиилэригэр!

Пенсионнай Фондаҕа РСЕ-1 уонна индивидуальнай сведениелэр 2013 сыл 4 кварталлаах отчуоттара 2014 сыл, тохсунньу ыйы 9 күнүттан саҕаланарыынан, почтанан кулун тутар ыйга ыытыллыбыт графигынан отчуоккутун туттараҥыт. Телебүр туһунан реестры 5 кабинеттан ылаҥыт. Индивидуальнай предпринимателлэр уполномоченнай бухгалтердаргытын (Бурцева М.И., Катаксинов К.М., Филиппов С.Г.) кытта чуолкайдаһыҥ. Графиты 41-469 телефуонунан билсиэххэйгин сөп.

РФ Пенсионнай фондатын Чурапчы улууһугар управлениета.

Ытыктабыллаах Чурапчы улууһун олохтоохторун, ыалдьыттарын кэлэн иһэр Дьөһөгөй сылын эҺэрдэлээн туран, "Ф ТОМТОР" банкетнай саала Саҥа дьыллааҕы сыныналаг биэчэрдэригэр ыҥырар.

Ахсынньы 31 күнүгэр түүн 2 чаастан, тохсунньу 1 күнүгэр киэһэ 22 чаастан. Киириэ билиэт -300 солк.

Тохсунньу 2, 3 күннэригэр киэһэ 20 чаастан КЛИМ ФЕДОРОВ шоута. Киириэ билиэт - 500 солк. Бу киэһэ остуолларынан саҥаас ылабыт.

Тохсунньу 4 күнүттэн Орөһуоспаҕа диэри күн ахсын киэһэ 22 чаастан эҺиигини күүтэбит.

Кэриэстэбил

КЭРЭ КИЬИ ЭТЭ

Биир дойдулаахпыт Кузьмина Татьяна Ильинична Орто дойдуттан барбыта 2014 сыл тохсунньу 6 күнүгэр 40 хонугун туолар.

Татьяна Ильинична 1940 сыл алтынньы 3 күнүгэр Илья Михайлович, Александра Гавриловна Иннокентьевтар дьиэ кэргэттэригэр төрөөбүтэ. Кыыс биир эрэ саастаахтар аҕата сэриигэ ыҥырыллан, сураҕа суох сүппүт. Ийэтэ ыһыы батыһынарбытынан Уорҕаҕа хитиллибит дьонутар тахсар. Ол тахсан, иккис оҕотун Машаны оҕолонор, Петр Петрович Софроновы диэн киһиэхэ кэргэн тахсар. Өстөн салгыы 5 оҕолоноллор. Кинилэр дьиэ кэргэн биир бастакыынан Толоон арҕаа халдьаайытын анныгар ыраахтааҥалар. Софроновтар саҥа дьиэҕэ көчөн киирбиттэрэ.

Таня ыал улахан оҕото буолан, балтыларын, ыраахтарын бөҕөтэ көрөн улаатыннарбыта. Кэлэ Толоон начаальнай оскуолатын бүтэрэн баран, аһаах доруобуйалаах буолан, салгыы үөрэнэ сорумматаҕа. Тута колхуос үлэһитэ буолбута. Онон 1974 сыллараахха үлэ хиниискэтин ыларыгар 19 сыл үлэ ыстаастаах төҥүү үлаһыт эта.

Эбэ ыччат комсомольскай фермаҕа Таня Иннокентьева түргэнтарҕан, ыраас туттунуулаах кыыс үҥүнүк ыаннаҕыстыынан үлэлээн, "Коммунистическай үлэ удаарыныыга" бочуоттаах ааты биир бастакынан ылар үрдүк чиэскэ тиксибитэ.

1965 сыл сайыныгар колхуос аакка киирбит эрдэһит тыраахтарыыһа Р.Т. Кузьмэн уонна үрүт илгэни үөскэтэр Т.И. Иннокентьева ыал буолан, дьоллорун холбоон, уруу тэрийбиттэрэ. Талбыт курдук 3 кыыс, 3 уол оҕоломмуттара. Эдэр ыаллар детсад аттыгар кизиҥ-куоҥ бөрүгэхэй дьиэни туттан киирбиттэрэ. Ийэ киһи Таня дьиэтин иһэ-таһа бөрөҕөстөөх, хоп курдук хомуллуулаах, ыраас буолара. Аҕалара Роман Тарасович саһын тухары ДТ-тыраахтары ат ыһан мэнэн, оҕус ыһан колүйэн кэлэр. Ыал сиэрэҥэн сүөһүлээх-астаах ыал эта.

Мин кинилэр олбуордарынан кыһыннары-сайыннары аастыбыт да, биэрдэ да тыраахтар чаана алдьаммыытын, арыыта тохтубутун эбэтэр сүөһү ноһуома таллаҥа, бөх-сах ыһылла сытарын көрбөтөбүн. Ол курдук, ис истэриттэн чэпчис, ыраас ыаллар. Ол барыта хаһаайка үтүе дьаһалынан толоруллан кэлэр.

Татьяна Ильинична доруобуйатын туругунан 1980 сылтан бастаан детсоймбинаакка, онтон Чакыр 8 кылаастаах оскуолатыгар оробуочайынан үлэҕэ киирбит, уонча сыл илиитин араарбаппа үлэлэбита. 1990 сыл Чакыр арендай тэриллэтигэр үлэҕэ ылыллыбыта. Кэлэн доруобуйатын уурайбыта.

Эпидемия курдук аһаах доруобуйалаах буолан, хас да сыл үҥүнүк куоратынан, тыанан бөлөҺиҥнаргга эмтэммита, хаста да операцияламмыта.

Татьяна сытыары сымнаҕас, алгыскэй-эйэҕэс майгылаах, кэпсэтинньэг, үөрүнньэг этэ. Ол иһин дьаныы үгүс дьоҥҥолордоҕо. Онон юнинии кэрэ киһи диэн саарбаҕа суох этиэхэ сөп.

Николай ФИЛИППОВ.

Редактор - директор: А.А. ЗАХАРОВ.
Эдиэктиир секретарь, сурук отдела – Е.Г. МАКАРИНСКАЯ.

Тэрийэн таһаараччылар: СР Правительствота, Чурапчы улууһун "Саҥа олох" редакционнай-издательскай холбоһук автономнай учреждение. Российскай Федерация Роскомнадзор СР управлениетыгар 2012 с. кулун тутар 15 күнүгэр регистрацияланнын

Саҥа олох